
17 - MOCIÓ PRESENTADA PELS GRUPS MUNICIPALS ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA I PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA PER IMPULSAR L'ALIANÇA NODES I GARANTIR EL DRET A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS EDUCATIVES, COORDINAR I MILLORAR L'OFERTA D'EXTRAESCOLARS A SANTA COLOMA DE GRAMENET.

El Ple de l'Ajuntament, per unanimitat dels/de les 25 regidors/regidores assistents, **aprova** la moció següent:

“Les activitats extraescolars ajuden als infants i joves a aprendre, créixer i assolir tot el seu potencial, oferint noves oportunitats d'aprenentatge que els ajuden a millorar a l'escola i a la vida. A més, els mantenen en espais confortables, els inspiren a aprendre i donen tranquil·litat a les famílies fins a la finalització de la jornada laboral. L'impacte de les activitats més enllà del temps lectiu és ampli: redueix l'absentisme, millora els resultats educatius, tenen més possibilitats d'una trajectòria d'èxit educatiu i propicia conductes més saludables, reduint els riscos de conductes addictives.

Un cas d'èxit de xarxa de coordinació d'activitats extraescolars és l'Afterschool Alliance, una aliança que es va establir als EEUU l'any 2000 i des de llavors ha aconseguit duplicar la inversió pública per ampliar les oportunitats d'aprenentatge extraescolars i d'estiu. L'Afterschool Alliance, aglomera una àmplia gamma d'organitzacions i simpatitzants, responsables polítics, agències governamentals, joves, grups de pares i educació, líders empresarials i filantròpics, coalicions i proveïdors extraescolars a nivell nacional, estatal i local, i líders que representen la salut i benestar, preparació universitària i professional, aprenentatge social i emocional, aprenentatge de ciències, tecnologia, enginyeria i matemàtiques (STEM) i molt més, cadascun amb un interès extraescolar.

A Catalunya, segons dades de la Fundació Bofill, un 32% dels infants i jovent d'entre 3 i 18 anys no fa cap activitat extraescolar. Això vol dir que un total de 384.000 infants catalans no tenen accés a aprenentatges que no siguin els de la seva escola o institut i això significa que no tenen les mateixes oportunitats d'imaginar i construir el seu futur que els infants que sí realitzen activitats extraescolars.

En aquest sentit, a la ciutat de Santa Coloma de Gramenet fa més de tres anys es va iniciar el projecte NODES. Els nodes d'una xarxa són punts d'interconnexió i d'enllaç. Així, la idea d'aquest projecte és connectar els temps lectius i no lectius a través de les oportunitats que ens ofereixen les activitats que passen dintre o fora de l'escola però que ho fan fora de l'horari lectiu. El projecte es va iniciar per una necessitat de millorar la coordinació, ampliar i optimitzar l'oferta en general i poder compartir una agenda comuna per a la infància i l'adolescència amb les oportunitats del territori.

Identificàvem que en l'àmbit de les extraescolars els centres educatius i entitats per si mateixes no poden garantir una oferta àmplia i diversa d'activitats. L'existència de duplicitats i la manca d'oportunitats educatives pel conjunt d'infants i joves del municipi, evidencia la necessitat de revisar-ne l'oferta. Així, el primer pas va ser realitzar un mapa de recursos, que va explicitar més de 270 activitats en funcionament i més de 210 recursos oferint activitats, entre equipaments municipals, recursos culturals i entitats d'ampli abast.

La situació sanitària que ha imposat la pandèmia de la COVID-19 va aturar el desenvolupament del projecte donades les pròpies restriccions que van tenir les activitats extraescolars fins fa poc mesos. Malgrat això, s'han mantingut les beques i ajuts municipals per a les activitats socioeducatives i programes com el Pla de Millora de les Oportunitats Educatives del Departament d'Educació han permès mantenir una xarxa d'activitats de suport educatiu per a les escoles i instituts d'alta i màxima complexitat.

A banda de la iniciativa NODES, la ciutat ha impulsat el reconeixement d'activitats que connecten els temps i espais educatius i que han estat reconegudes per l'Aliança Educació 360, com el *Santa Coloma Sona (iniciativa de l'Escola Municipal de Música i el Casal del Mestre de Santa Coloma)* i el projecte, que van tenir acompanyament i formació d'experts en la matèria per consolidar les activitats al mapa de recursos local. A la vegada, s'ha iniciat la prova pilot per a unes activitats extraescolars inclusives, en col·laboració amb l'Escola Municipal de Música Can Roig i Torres i els complexos esportius, facilitant l'acompanyament de personal de suport a infants que ho requereixen per tal que puguin seguir activitats extraescolars en condicions d'igualtat.

Una de les dificultats a les que s'enfronten aliances locals com NODES és la capacitat de que siguin xarxes equitatives i que treballin per a què tots els infants i joves, independentment dels ingressos o dels barris on viuen, tinguin accés a serveis de qualitat. L'accés a les oportunitats educatives no és equitativa i els programes extraescolars han de treballar per superar les llacunes entre moltes de les desigualtats sistèmiques que existeixen a la nostra societat. Cal garantir que tots els infants i joves tinguin accés a programes extraescolars assequibles i de qualitat mitjançant la implicació de les administracions públiques per augmentar la inversió en iniciatives de programes extraescolars.

En aquest sentit i sobre l'ordenació i el finançament d'aquestes activitats, la Llei d'Educació de Catalunya (LEC) fa les següents indicacions:

Article 158. Competències de l'Administració de la Generalitat

- *“Establir el marc general d'ordenació de les activitats complementàries, les activitats extraescolars i els serveis escolars dels centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya i impulsar l'exercici de les competències que aquesta llei atorga a les administracions locals en aquesta matèria”*

Article 159. Competències dels ens locals

- *3. Correspon als municipis: a) Participar en les funcions que corresponen a l'Administració de la Generalitat en els diferents aspectes del sistema educatiu i, especialment, en les matèries següents:*

Primer. La determinació de l'oferta educativa de l'àmbit territorial pels procediments establerts per reglament.

Segon. El procés d'admissió en els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya de llur territori, per mitjà, si escau, de les oficines municipals d'escolarització.

Tercer. L'establiment de mesures que permetin als centres portar a terme activitats extraescolars promogudes per l'Administració educativa, i la coordinació d'aquestes activitats.

Vuitè. L'establiment de programes i altres fórmules de col·laboració amb les associacions de mares i pares d'alumnes per a estimular i donar suport a les famílies en el compromís amb el procés educatiu dels fills.

Article 201. 3. “El Departament, amb la finalitat d'assolir l'equitat i la qualitat, pot subscriure convenis amb els ens locals d'una zona educativa per a aportar recursos extraordinaris a plans i programes 162 socioeducatius i activitats extraescolars, i ha d'habilitar les partides pressupostàries necessàries, amb els recursos que permetin aplicar-los amb eficàcia i eficiència.”

Article 202. Ajuts i beques per a garantir la igualtat d'oportunitats en activitats complementàries i extraescolars

- *El Departament, per raons d'oportunitat social, d'equitat o de no-discriminació per raons econòmiques, ha d'establir ajuts i atorgar beques amb relació a activitats complementàries i extraescolars*

En aquest sentit, és urgent que el Departament d'Educació, tal i com diu la LEC, ofereixi un finançament sistemàtic i equitatiu a nivell territorial de les activitats a temps complet, per tal de promocionar el dret a la igualtat d'oportunitats i no generar diferències severes entre l'alumnat i així garantir als infants i joves del municipi l'accés a les activitats independentment de la situació econòmica.

En aquests moments, un cop la pandèmia ens permet seguir construint projectes compartits entres escoles i infants i joves, cal reprendre l'aliança de NODES i impulsar-la. Per aquest motiu, l'Ajuntament va encarregar l'actualització del mapa de recursos i, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona s'estan desenvolupant les tasques que ens permet tornar a tenir la foto fixa de les activitats extraescolars després de la pandèmia.

Així, l'aliança de NODES ha de créixer i seguir desenvolupant-se per tal de:

- Arrelar la formació a temps complet com a necessitat intrínseca dels infants i joves i concebre les extraescolars com a part d'aquesta formació.
- Fer créixer altres projectes d'educació comunitària com el Pla Educatiu d'Entorn i el Pla de Millora de les Oportunitats Educatives.
- Millorar la relació amb l'entorn i comunitat de la població: provocar una major cohesió social i una millora de les relacions socials, ja que l'alt moviment d'infants i joves a diferents centres educatius de la ciutat afavoriria noves relacions personals i s'ampliaria el coneixement de l'alumnat sobre el seu entorn.
- Configurar l'oferta d'extraescolars en coherència amb paràmetres de qualitat, equitat i segons les necessitats i els interessos dels infants i joves del municipi.
- Establir mecanismes perquè el procés de revisió de l'oferta educativa sigui cíclic i permanent.
- Optimitzar els recursos educatius i alhora, també s'espera un major reconeixement del valor educatiu de les activitats extraescolars, amb un millor reconeixement social de les activitats educatives no lectives.
- Incloure la perspectiva inclusiva com a motor: una aliança local que actuï per ampliar les oportunitats extraescolars i d'estiu on els nens i nenes visquin i aprenguin, amb respecte per les necessitats i identitats de cada participant, incloses, entre d'altres, la raça, l'ètnia, la identitat de gènere, l'estatus socioeconòmic, l'orientació sexual, la capacitat, l'edat, la llengua materna, etc...

Per tot això, es proposa al Ple l'adopció dels acords següents:

Primer - **Reforçar** la iniciativa municipal iniciada en el marc del projecte NODES per tal d'aconseguir una oferta coordinada d'extraescolars a la ciutat i que compti amb l'expertesa i visions de totes les entitats implicades, especialment de les AMPA i AFA del municipi.

Segon - **Iniciar** la difusió de l'actualització del mapa de recursos en activitats extraescolars durant la propera reunió trimestral amb les AMPA i AFA de la ciutat amb la voluntat de que les entitats puguin aportar els primers retorns a aquest mapa. Publicar-la al web de la corporació municipal amb l'opció de fer aportacions des de la ciutadania.

Tercer - **Desenvolupar**, un cop disposem del mapa de recursos actualitzat, un espai de coordinació entre centres educatius, entitats de lleure, AMPA/AFA i administracions per tal d'aplicar les primeres accions per a una coordinació del lleure educatiu a la ciutat. I cercar el recursos necessaris per a la realització de les accions que es decideixin en el sí d'aquest nou espai.

Quart - **Instar** el Departament d'Educació a dotar del finançament adequat a les activitats més enllà de l'horari lectiu amb, per exemple, l'aprovació de la demanda d'un nou Pla Educatiu d'Entorn a la ciutat que incrementi el pressupost actual de 23400 euros i de la dotació del Pla

de Millora de les Oportunitats Educatives per tal de garantir-ne l'accés i l'equitat en la seva distribució.

Cinquè - Adherir-se al manifest Educació 360: <https://www.educacio360.cat/manifest/>.

Sisè - Donar compte dels acords anteriors als centres educatius de la ciutat, les associacions de famílies, els agents educatius de la ciutat (entitats esportives, culturals...), al Casal del Mestre de Santa Coloma, la FMRPC, la Fundació Bofill, el departament d'educació de la Generalitat de Catalunya, les associacions de veïns de la ciutat.”